

Styrelseärende

Diarienummer NVAAB 2020/66

Styrelsen för Nacka vatten och avfall AB

Utkast taxor 2022—2025

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta att:

- tillgodogöra sig informationen

Sammanfattning

De ekonomiska förutsättningarna för de kommande åren för VA- och avfallskollektiven är osäkra. För VA-kollektivet finns stora höjningar på kostnadssidan till Stockholm vatten och avfall, Käppala och ökade räntekostnader på grund av större lån för att finansiera utbyggnaden av Nacka. Detta medfört att 2022 års taxehöjning prognostiseras till 9% (+/- 2%). Föregående år prognostiserades en höjning av brukningstaxorna för 2022 till 10%.

Inom avfallskollektivet prognostiseras 2021 års resultat att bli bättre än budgeterat. Dessutom arbetades tidigare års underskott in under 2020. Osäkerheten inför kommande år är dock stor då ansvaret för insamling av tidningar övergår till huvudmannen, och diskussioner pågår om även övriga delar av förpackningsinsamlingen ska hanteras av huvudmannen. Skatter för att minska avfallet och mer fokus på klimat och hållbarhet från ägaren kan komma att påverka kostnaderna ytterligare. Det prognostiserade överskott som beräknas upparbetas under 2021 bedöms behövas för att täcka ökade kostnader under de kommande åren. Med anledning av detta föreslås att taxan ligger oförändrad för 2022. Föregående år prognostiserades en höjning av taxorna för 2022 till 0%.

Mats Rostö
Verkställande direktör

Fredrik Kristoffersen
Ekonomichef
Verksamhetsstöd

Ärendet

Budgetarbetet och framtagande av förslag till taxa för VA- och avfallskollektivet 2022 baseras på ett antal svårbedömda faktorer. På grund av nuvarande osäkerheter anges detta förslag till taxejusteringsintervall. Förutsättningarna kommer till stor del att klargöras under sommaren inför taxeförslaget i september.

Stockholm Vatten och Avfall har indikerat en höjning av vattenpriset år 2022 med 2% vilket är lägre än tidigare indikation, på grund av återbetalning i ett försäkringsärende. Reningen av spillvattnet beräknas höjas med ca 19% nästa år. De kommande åren, fram till 2025, bedöms vattenkostnaderna att öka med ytterligare 20-30% totalt medan reningen av spillvatten kommer att öka med 40-50% totalt. Stockholm vatten och avfall har dessutom tecknat ett nytt ramavtal för omhändertagande av avloppsslam för Henriksdal och Bromma reningsverk, det nya slampriset höjs från 375 kr/ton till cirka 1 100 kr/ton vilket har varit en av de drivande posterna inför 2022. Käppala har inte inkommit med exakt justering av prisbilderna för 2022, men indikationerna pekar på snitthöjningar på 5% per år fram till 2026. Osäkerheten är dock hög eftersom höjningen även beror på hur fördelningen mellan kommunerna blir.

Räntorna fastställs av kommunfullmäktige och förslag på räntenivå presenteras under sommaren. 2020 års modell som kommunen tagit fram innebär att Nacka vatten och avfall får betala ett påslag på 0,63% på upplåningsräntan samt kostnader för upplåning. Jämfört med andra VA-bolag och kommuner är påslagen relativt höga och räntan får därmed stor påverkan på taxan. Avskrivningskostnaderna kan komma att justeras under sommaren då en del av stadsbyggnadsprojekten som tagits över kommer att aktiveras. Vilka summor det rör sig om är fortfarande oklart.

Koncernavgiften som betalas till ägaren har legat på 2 miljoner kronor. Ingen förändring av denna avgift har aviserats från kommunen.

Avfallskollektivets nya avtal för insamling av hushållsavfall som trädde i kraft våren 2020 är, främst på grund av högre miljökrav, dyrare än det tidigare avtalet. Den nya leverantören har bytt ut flertalet gamla avfallskärl där taggar inte fungerat. Detta har genererat mer intäkter till bolaget men också högre kostnader till leverantören då de registrerar och får betalt för fler tömningar. Avfallskollektivet belastas under 2022 med ökade skatter för förbränning (0,6 miljoner kronor). Skatten har höjts från 75 kr per ton under 2020 till 100 kr per ton under 2021 och för 2022 till 125 kr per ton.

Avtalsrörelsen mellan arbetsgivarorganisationen och facket har dragit ut på tiden bland annat på grund av Covid-19. Avtalet för bolagets del är osäkert utifrån att det är ett helt nytt avtal efter att Pacta och KFS gått ihop till Sobona. Det nya avtalet kommer börja gälla 1 januari 2022 och påverkan för bolaget kommer att utredas under sommaren.

Skatteverkets beslut om ej avdragsrätt för räntorna för 2016 och 2017 är överklagade, tillsammans med ägaren. Skatteverket har gjort en revision av 2018 årsbokslut. Detta genererade en ökad beskattning för året 2018 och som delvis belastade 2020 års resultat. Avdragsrätten för 2018 års räntor blev efter Skatteverkets bedömning lägre än vad bolaget deklarerat vilket belastar VA-kollektivet negativt under 2021.

I nedanstående bedömning av taxejusteringen för år 2022 har följande antaganden gjorts:

- Kostnadsökning för SVOA – vatten på 2%, 0,5 miljoner kronor
- Kostnadsökning för SVOA – spillvatten på 19%, 4,6 miljoner kronor
- Kostnadsökning för Käppala – spillvatten på 5%, 1 miljon kronor
- Räntekostnad på 1,2% på lånat kapital
- Avskrivningar och låneramsavgift (utifrån budgetärendet inför 2020), ca 5 miljoner kronor
- En koncernavgift på 2 miljon kronor
- Höjd förbränningsskatt, 0,6 miljoner kronor
- Övertagande av insamling av returpapper utifrån ändrat producentansvar, troligen kostnadsneutralt
- Inget antagande har gjort rörande Skatteverkets möjliga beslut om räntor för 2019
- Inget antagande har gjort rörande Covid-19
- Löneökningar på 1,5%, 1,3 miljoner kronor
- Ökade pensionskostnader då avgifterna höjs framför allt på grund av längre beräknad livslängd, ca 4 miljoner kronor
- Övriga driftskostnader har antagits till 1,4%, 2,1 miljoner kronor

VA-kollektivet

Fram till 2021 har brukningstaxorna inte höjts på flera år och kostnaderna har blivit lägre än budgeterat, framförallt på grund av lägre kostnader från Käppala och Stockholm vatten och avfall än de indikerat. Under 2021 budgeterades därmed för ett underskott på 8,9 miljoner kronor för att sänka överuttaget från cirka 17 miljoner kronor. Resultatet för 2020 blev bättre än budgeterat vilket resulterade i att skulden inte minskade i budgeterad omfattning. Samtidigt indikerar Stockholm vatten och avfall och Käppala stora höjningar av avgifterna framöver. Anledningen är att arbetet med att renovera anläggningarna och omställning till bättre rening av spillvattnet har påbörjats. Från 1 januari 2020 övertog Nacka vatten och avfall huvudmannskapet för utbyggnaden av VA i Nacka. Detta har medfört att Nacka vatten och avfall behöver öka sin låneram under de kommande åren för att finansiera utbyggnaden. När den är färdig tas avgifter in som därmed ska sänka lånemängden. För att få en balans över tid och minska överuttaget bedöms brukningstaxan behöva höjas med i snitt 9% (+/- 2%) för att majoriteten av det upparbetade överuttaget ska kunna återföras kollektivet under 2022.

2022 bedöms taxorna behöva höjas med 19% (+/-2%), framförallt med anledning av prishöjningarna från Stockholm vatten och avfall, Käppala och utbyggnationen av Nacka. De kommande åren, fram till 2025, bedöms taxan behöva höjas med mellan 6 och 10% per år. Anledningen till höjningen under dessa år beror även den på prisökningar från Stockholm vatten och avfall, Käppala samt utbyggnationen av VA i Nacka. Från år 2026 bedöms taxorna behöva höjas med ca 4% (+/-1%) per år. Detta under förutsättning att räntan är oförändrad och kostnadsökningarna stannar på i snitt 2% per år.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Resultat	-17 500	-7 700	-9 241	915	621	180
Fordran på/skuld till kollektivet	17 026	9 326	85	1 000	1 621	1 800
Taxeförändring	0%	18%	9%	10%	7%	6%

Avfallskollektivet

Avfallskollektivet har justerat taxan så att incitamenten att gå över till matavfall inte har lika stor oförutsägbarhet. 2018 gjorde kollektivet ett underskott. Detta finansierades av ägaren genom ett villkorat aktieägartillskott på 10 miljoner som skulle betalas tillbaka inom tre år. Anledningen till det villkorade aktieägartillskottet är att bolaget endast har 0,1 miljoner kronor i bundet eget kapital och inte har någon möjlighet att själv utöka detta i speciellt stor utsträckning utifrån gällande lagar och styrdokument. Med anledning av detta höjdes taxan inför 2021 med i snitt 5%.

I samarbete med den nya entreprenören för insamling av hushållsavfall har trasiga kärl börjat bytas ut under 2020. Detta har resulterat i fler korrekta avläsningar vid hämtning av hushållsavfallet och därmed lett till högre intäkter än budgeterat under 2020 och 2021. Därmed har bolaget vänt sitt underskott och under 2020 upparbetat en skuld till kollektivet.

Andra påverkansfaktorer inför 2022 är höjd förbränningskatt vilket kommer belasta kollektivet med cirka 0,6 miljoner kronor. Regeringen har dessutom beslutat att producentansvaret för returpapper ska övergå till huvudmannen. Detta kommer att få en påverkan på kostnaderna för insamling med cirka 0,5 miljoner kronor för 2022.

Med anledning av ovanstående föreslås taxan vara oförändrad 2022. De kommande åren bedöms att ett antal nya lagförslag kommer att generera ökade kostnader, bland annat företags möjligheter till frival för insamling, kommunalt ansvar för insamling av förpackningar och övergång till kommunalt ansvar för bygg och rivningsavfall. Dessa förändringar kommer kunna genomföras utan större höjningar av taxan de kommande åren. På längre sikt planeras en mer stabil ökning av taxan.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Resultat	8 243	9 000	4 085	-2 473	-4 114	-5 441
Fordran på/skuld till kollektivet	522	9 522	13 607	11 134	7 020	1 580
Taxeförändring	20%	5%	0%	0%	3%	3%

Ärendets beredning

Fredrik Kristoffersen, ekonomichef, har i samråd med bolagets ledningsgrupp berett ärendet.